

GEBROKEN BELOFTES

CONCLUSIES
ONDERZOEK TNS NIPO
NAAR GEVOLGEN
ZORGHERVORMING

GroenLinks | februari 2015

GROENLINKS

ZORGHERVORMING BRENGT MENSEN MET LAAG INKOMEN IN DE PROBLEMEN

Per 1 januari zijn grote wijzigingen in de zorg doorgevoerd. De zorg is gedecentraliseerd. De Awbz heet nu de WLZ en delen van die zorg vallen nu onder de WMO en de Zvw. Wat is er veranderd in het dagelijks leven van de mensen die afhankelijk zijn van langdurige zorg, geregeld in deze zorgwetten? Op verzoek van GroenLinks stelde TNS Nipo die vraag aan een representatieve steekproef van mensen die afhankelijk zijn van deze zorg.

Kabinet: de zorg wordt beter

Volgens het kabinet zouden de hervormingen de zorg verbeteren. De zorg zou dichterbij worden georganiseerd, waardoor mensen langer en beter in de thuissituatie ondersteund worden en er meer rekening gehouden kan worden met

persoonlijke omstandigheden.¹ Het zou de kwaliteit van leven ten goede komen.² Familie en vrienden zouden een groter deel van de zorg op zich kunnen nemen.³ Voor mensen die niet meer kunnen bijdragen aan de kosten van hun zorg en waarbij de omgeving niet kan bijspringen, zou er zorg op maat blijven.⁴ Daarnaast zouden mensen hun vertrouwde zorgverlener kunnen behouden.⁵ PvdA-leider Diederik Samsom gaf zelfs een heuse 'zorggarantie'.⁶ En dat alles is mogelijk, zo beweerde de coalitie, ondanks een bezuiniging van meer dan 3 miljard euro.

1 Staatssecretaris Van Rijn in het debat over de WMO, 23 april 2014 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20132014-79-2.html>

2 Staatssecretaris Van Rijn in het debat over de WMO, 23 april 2014 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20132014-79-2.html>

3 Staatssecretaris Van Rijn bij Pauw 19 december 2013 <https://www.youtube.com/watch?v=QEjvw6nzLao>

4 <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/publicaties/2013/04/25/hervorming-van-de-langdurige-ondersteuning-en-zorg.html>

5 Troonrede 2014, 16 september 2014 <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/toespraken/2014/09/16/troonrede-2014.html>

6 Diederik Samsom, 18 maart 2014 <http://www.nu.nl/politiek/3728733/samsom-geeft-zorggarantie-gemeente-met-pvda-bestuur.html>

Beloftes op drijfzand

Die beloftes blijken gebaseerd op drijfzand. Dat laat de enquête zien die TNS Nipo hield onder een representatieve groep van 251 mensen die voor de jaarwisseling onder de WMO vielen en 250 mensen die onder de AWBZ vielen.

De bezuinigingen zet veel mensen voor grote problemen. Ongeveer de helft van de mensen geeft aan dat de familie of kennissenkring niet kan bijspringen. Ook komt de helft van de mensen door de veranderingen voor hogere kosten te staan

omdat ze zelf (meer) professionele zorg moeten inkopen. Een kwart van de mensen is zelfs gedwongen te accepteren het met minder zorg te moeten doen. Bijna 10% van de mensen kan door de zorghervorming niet langer thuis blijven wonen. Bijna 20% heeft niet zijn vertrouwde zorgverlener kunnen behouden. Dat zijn cijfers waar GroenLinks zich grote zorgen over maakt.

Lage inkomens in de problemen

De klappen komen extra hard aan bij lage inkomens. Het wegvallen van professionele zorg is beter op te vangen door mensen met

BELOFTES VAN HET KABINET	RESULTAAT
Er wordt bezuinigd op de zorg	✓
De zorg wordt beter ^[1]	✗
Familie en vrienden kunnen meer doen ^[2]	✗
Mensen behouden hun vertrouwde zorgverlener ^[4]	✗
Mensen krijgen een zorggarantie ^[4]	✗

^[1] 23 april 2014 / ^[2] 19 december 2013 / ^[3] 16 september 2014 / ^[4] 18 maart 2014

een grote portemonnee of met familie en kennissen waar zij op terug kunnen vallen voor mantelzorg. Het onderzoek van TNS Nipo laat echter zien dat extra kosten en minder zorg net zo vaak voorkomen onder lage inkomens als onder modale en hoge inkomens. Mensen met een laag inkomen geven bovendien bijna twee keer zo vaak aan dat familie en kennissen geen mantelzorg kunnen leveren dan mensen met een hoog inkomen. De hardste klappen komen dus terecht bij de meest kwetsbaren. Een pijnlijke en zorgelijke conclusie.

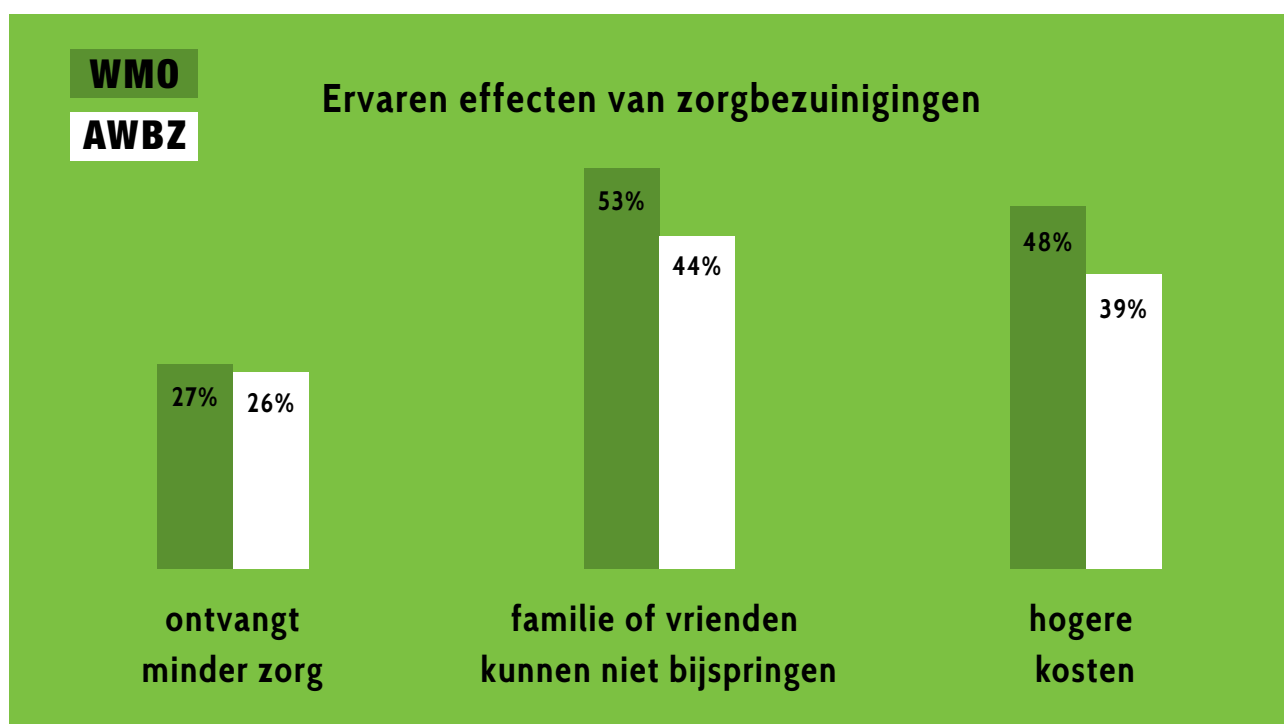
De belangrijkste Resultaten op een rijtje

1. Bijna de helft heeft te maken met hogere kosten

- 48% van de mensen die onder de oude WMO vielen geeft aan te maken te hebben gekregen met hogere kosten voor professionele zorg. Onder de mensen die onder de oude AWBZ-vielen is dat 39%.

2. Een kwart van de mensen krijgt minder zorg, 10% kan niet langer thuis blijven wonen

- Eén op de vier geeft aan minder

professionele zorg te krijgen als gevolg van de veranderingen in de zorg. Met name de mensen die huishoudelijke zorg nodig hebben, merken een vermindering van zorg.

- 9% van de mensen die AWBZ-zorg kregen geeft aan na 1 januari niet meer voldoende zorg te ontvangen om thuis te kunnen blijven wonen. 13% van de mensen die WMO-zorg kregen geeft dat aan.

3. Eigen netwerk kan onvoldoende bijspringen

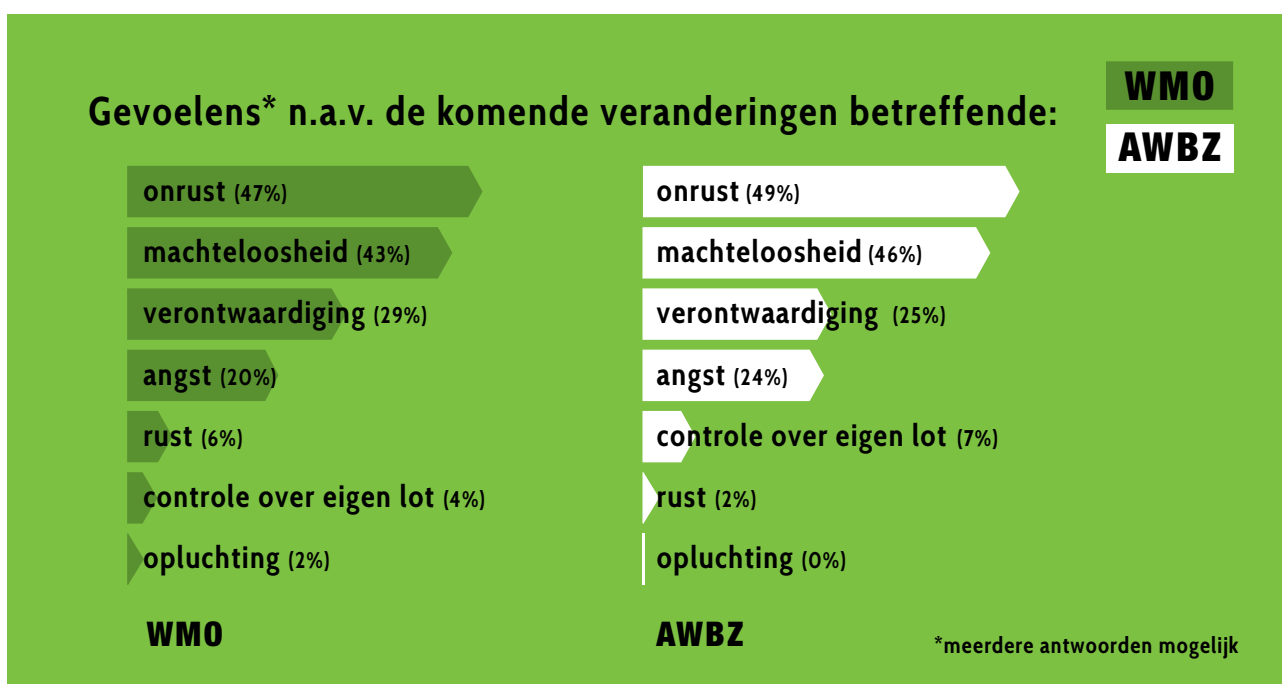
- Bijna de helft geeft aan dat vrienden, familie en buurtgenoten de zorg die zij

nodig hebben niet kunnen leveren

- Met name lage inkomens (onder de 26.200 euro bruto) geven aan dat familie, vrienden en kennissen niet de zorg kunnen leveren die zij nodig hebben (61%). Van de hoge inkomens (meer dan 38.800 euro bruto) geeft slechts de helft daarvan (33%) aan dat het eigen netwerk niet de zorg kan leveren die nodig is.

4. Verlies van vertrouwde zorgverlener

- Zo'n 17% van de mensen is hun vertrouwde gezicht verloren. Zij hebben niet dezelfde zorgverlener kunnen behouden na 1 januari.

5. Veranderingen leiden tot onzekerheid en woede

- Minder dan 10% van de mensen voelt zich goed geïnformeerd over wat de zorgveranderingen voor hem of haar persoonlijk betekenen.
- Eén op de vijf geeft zelfs aan helemaal nog niet geïnformeerd te zijn over de veranderingen.
- Eén op de drie weet nog niet wat er verandert in de hoeveelheid zorg die hij of zij kan verwachten.
- Bijna de helft van de mensen geeft aan zich onrustig en machteloos te voelen bij de veranderingen in de zorg.
- Een kwart voelt zich verontwaardigt en angstig.
- Vrijwel niemand geeft aan positieve emoties te ervaren als er gedacht wordt over de veranderingen na 1 januari.

GROENLINKS